

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Vigésimum Nonum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

- 21 Baptizatur aliquis ligatis manibus, & pedibus, inuitus in vi conditiona-
li est voluntas, quæ licet sit coacta, voluntas est.
- 22 Baptizare se ipsum nemo potest, etiam instante necessitatis articulo, si
tamen statim mortuos fuisset; propter fidem saluus fuisset.

Centesimum Vigessimum Nonum Privilegium.

- 1 **E**CCLESIA gaudet privilegio, quod licet puer sit
termersus in aqua in nomine Patris, & Filij, &
Spiritus Sancti. Amen. Si non sit dictum, ego te
baptizo in nomine Patris &c. non est baptiza-
tus; unde si quis aliquem baptizaverit omisis
verbis predictis, non dicetur baptizatus cap. 1.
- 2 de baptis. & eius effec. ratio esse potest, quod quia ubi aliqua ver-
ba sunt de substantia, vel forma substantiali alicuius actus,
omissio alicuius verbi vitiat totum actum, sicut patet hic in
3 omissione illorum verborum, Ego te baptizo quod forma sub-
4 stantialis servanda est, & hic advertendum quod baptismus est
sacramentum valde necessarium, sine quo nemo potest salvari, cap.
5 firmissime. de consec. dist. 4. quod tres. n. effectus producit, nam per
baptismum remittitur culpa. Item vitatur damnationis peri-
6 culum, & aperitur regnum celeste, glos. in capit. 2. de con-
secr. distin. 4. quod queri potest in quo consistit hoc sacramen-
tum baptismi, in hoc reperiuntur tres opiniones, quidam dicunt
in ipsa aqua, unde si animal brutum biberet de illa aqua,
consecrata, quæ est in fonte, videtur quod biberet sacramen-
tum, de quo vide glos. in capit. detrahe 1. q. 1. nam hoc mihi
7 non placet, quia quod animal brutum non potest assumere sa-
cramentum, neque bibendo, neque comedendo, nam si mus co-
8 mederet Eucharistiã, non est dicendum, nec credendum, quod cor-
pus Christi transeat in eius ventre, quod qui a christus non est sub
illo sacramento, nisi quatenus est ordinabilis ad usum huma-
num, scilicet, ad manducationem, unde illa glos. allegata di-
cit, quod aqua illa in eod. instanti incipit, & desinit esse sa-
cramentum, secunda opinio, quod ipsa intinctio, seu ablutio
9 est sacramentum, & non aqua, in qua quidem intinctione,
duo reperiuntur scilicet actio ex parte baptizantis, & passio
ex parte baptizati, unde ipsa intinctio, seu ablutio, quate-
nus est passio, est sacramentum baptismi, tertia opinio quod
chara-

10 † Character ipse, qui imprimitur animæ Baptizati est sacra-
 11 mentum, & quod habilitat, & disponit animam ad suscipien-
 12 dam gratiam Dei, hinc est, quod † Baptismus non impi-
 13 mitur per solam asperisionem aquæ, nisi dicatur, Baptizo te.
 14 In nomine Patris &c. Secus est, vbi omitterentur aliqua ver-
 15 ba, quæ non sunt de substantia, sed de solemnitate, vt puta si
 16 præbyter omitteret catechismum, vel salis impositionem, vel
 17 vntionem, quam facit in pectore, & in fronte, sufficit ergo,
 18 quod fuerit Baptizatus in aqua verbis antedictis. † Ideo
 19 mulieres videntes infantes in periculo mortis, eos duntaxat
 20 aqua Baptizant, omittentes alias solemnitates Baptismi, quæ
 21 per sacerdotes non reiterantes Baptismum suppletur, potest
 22 & alia quæstio moueri. † An baptismus fieri possit in alio ele-
 23 mento, vt in vino, vel alio liquore, & videtur dicendum, quod
 24 non esset Baptismus, quia † Elementum aquæ est substan-
 25 tia Baptismi, c. vt non appones. de Bap. & eius effec. † Nam
 26 Christus mandauit, in aqua Baptizari, & ita ipse quoque fuit
 27 Baptizatus, & fortè ad hoc ostendendum aqua exiit de ipsius
 28 latere in passione eius, c. in quadam. de celeb. miss. † Aqua
 29 igitur est de substantia Baptismi, sicut est etiam de substantia
 30 illud pronomen, ego te Baptizo, non sufficit dicere te Bapti-
 31 zo, sed tenetur, vti hoc pronomine, ego te Baptizo, licet tamen
 32 aliqui dicant, quod non est de substantia, quia intelligitur sub
 33 aliis verbis, tenet tamen gl. in c. multi. de consec. dist. 4. Quod
 34 non debet omitti, verum est, quod in alia prouincia potest vti
 35 alia forma, quam illa, quæ hic expressa, dum modo in substan-
 36 tia sit isti æquipollens. † Olim autem fiebat Baptismus, sub
 37 his verbis in nomine Trinitatis, vel in nomine Christi, & te-
 38 nebat Baptismus, vt in cap. quodam. de consec. dist. 4. † Ho-
 39 die est immutata illa forma, hinc infertur, quod † Commu-
 40 nis vsus loquendi est, q̄ etiam verba scripturæ diuinæ debeant
 41 intelligi secundum vsus communem, cap. ex literis. de spons.
 42 & l. Labeo, de suppel. leg. Multo ergo fortius, quando est, im-
 43 mutata forma, illa debet amplecti, quæ est ne dum in vsu ve-
 44 rum, & decretata, pro vt est in hoc casu tanti sacramenti, ab
 45 ea igitur non est recedendum, Baptizatur ergo secundum for-
 46 mam traditam. † Sed an per vim, quis possit Baptizari, fit
 47 enim differentia inter vim præcisam, & conditionalem, nam
 48 vis præcisa impedit impræisionem characteris, secus in con-
 49 ditionali, ratio est, quia primo casu potius dicitur quis pati,
 50 quam

- 21 quam agere, capit. sacris, quòd met. causa, vt patet. † In exemplo si quis ligatis manibus, & pedibus inuitus Baptizaretur, sed in vi còditionali est volùtas, licet coacta, & ex hoc not. Quòd coacta voluntas est, licet non sit absoluta ne dũ inuitus
- 22 potest quis Baptizari, verum. † Nemo potest se ipsum Baptizare, etiam in instante necessitatis articulo, si tamen statim mortuus fuisset saluus fuisset, propter fidem, quam habuit, cap. debitum de Bap. & eius effec. Ex his habes substantiam, & formam Baptismi.

S V M M A R I V M.

- 1 Præsbyter non Baptizatus, si fuerit ordinatus characterem non recipit.
- 2 Præsbyter ordinatus, si cognouerit se non esse Baptizatum, debet Baptizari, & iterum ordinari.
- 3 Quod de iure non fit, pro non facto habetur.
- 4 Baptismus, qui est ianua omnium sacramentorum, non est validum aliquod aliud sacramentum, in quo imprimatur character.
- 5 Ordinem qui suscipit, oportet, quòd sit Baptizatus.
- 6 Baptizatus, vel non Baptizatus quomodo poterit cognoscere.
- 7 Præsbyter post assumptionem Baptismi, debet iterum ordinari, si de nouo nollet ordinari remanebit laycus.
- 8 Paria esse aliquid non fieri, vel non rectè fieri.
- 9 Sacramentum matrimonii potest adesse sine Baptismo sed non est ratum, nec firmum sicut si processisset Baptismus.
- 10 Baptizatus qui non est, non accipit verum Corpus Christi.
- 11 Iudas accepit Corpus Christi, & à Iudeis Christus Passus est.
- 12 Iteratum non intelligitur, quòd ambigitur esse factum.
- 13 Præsbyter si non recordatur dixisse aliquam horam diei, puta tertiã, vel sextam tenetur reiterare.
- 14 Actus de necessitate explicandus, si ambigitur vtrum fuerit gestus, debet iterum geri.
- 15 Præsumptio violenta transfert onus probandi còtrariũ, in aduersarium.
- 16 Probatio in contrarium contra violentam præsumptionem admittitur euidentissime.
- 17 Sacerdos credens Baptizatum esse, & postea compertum, quòd non fuerat Baptizatus, ex quo mortuus est, persistens in fide gaudet celestis Patria.
- 18 Peccatum originale dimittitur non solum in Baptismo fluminis sed etiam in Baptismo fluminis.

in baptismo flaminis.

19 Decedens in fide Christiana præsumitur adeptus gaudium patriæ Cælestis.

Centesimum Trigesimum Priuilegium.

1 **E**CCLESIA gaudet priuilegio, quòd † si quis
 2 præbyter, non baptizatus, fuerit ordinatus
 3 characterem non recipit. † Si igitur post-
 4 quã fuerit quis præbyter ordinatus cogno-
 5 uerit se non fuisse baptizatum, debet bap-
 6 tizari, & iterum ordinari, cap. i. de bresby. nò
 7 bap. ratio hæc est † quia quod de iure non fit, habetur pro non
 facto, hic aduertè, quòd † ubi non est baptismus, qui est ia-
 nua omniũ sacramentorũ, non est validũ aliquod aliud sacramẽ-
 tum, in quo imprimatur character. † Qui suscipit ordi-
 nem oportet, quòd sit Baptizatus. † Sed cum dicatur, sic
 deprãhenderet se non esse Baptizatum, quomodo poterit hoc
 cognoscere, fortè si expositus fuisset, & constabat per expo-
 nentes non fuisse Baptizatum, utitur textus illo verbo deprã-
 hẽderit, quòd quidem verbũ significat in certo errore captus,
 Amb. lib. i. off. Dicit quia ea quæcunque vana sunt, deprãhen-
 dit ea, quæ sancta sunt nescit, vel alia fortè necessitate instan-
 te de loco ad locum trãsportatus fuisset, & in tali actu dictum
 fuisset esse Baptizatum, & quòd postea penitentia ducti refe-
 rentes detegant veritatem, quòd non fuerit Baptizatus, satis
 est, quòd veritas detegatur efficitur obnoxius Baptismo, &
 quacunque causa habeatur, etiam si sumus in dubio, an fue-
 rit baptizatus, & ita probabiliter dubitari potest, debet bap-
 tizari ea forma, qua cauetur in ca. 2. de bap. & eius effec. † Post
 igitur assumptionem baptismi debet iterum ordinari, quid si
 de nouo nollet ordinari. Io. An. dicit quòd remanebit laicus, &
 licet non deberet contrahere matrimonium, quia tacite vide-
 tur vouisse continentiam, arg. cap. quidam de conuer. cogn.
 tamen si contraheret matrimonium tenet, cum illud votum
 non fuerit solemnæ, ex quo verè non recipit sacrum ordinem,
 vt in cap. i. de uot. lib. 6. & not. ex hoc dicto quòd ad solemnizan-
 dum uorum, nò sufficit opinio credulitatis, sed oportet quòd
 subsequatur sacer ordo, vel ingressus religionis, d. cap. i. de
 uot.